

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το έργο «Ίέρων», το οποίο είναι ένας διάλογος ανάμεσα στον ποιητή Σιμωνίδα και τον τύραννο των Συρακουσών Ίέρωνα, πραγματεύεται το θέμα της τυραννίδας. Στην απορία του ποιητή αν οι τύραννοι χαίρουν περισσότερων απολαύσεων και λιγότερων απογοητεύσεων από τους απλούς πολίτες, ο Ίέρωνας απαντά συγκρίνοντας τον τυραννικό και τον ιδιωτικό βίο κι επιχειρώντας να αποδείξει πως ο τύραννος δεν μπορεί να είναι περισσότερο ευτυχισμένος από τους απλούς πολίτες.

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα ο Ίέρωνας αναφέρει την δυσκολία που αντιμετωπίζει ένας τύραννος ως προς το δίλημμα ορθής επιλογής προσώπων για να τα χρησιμοποιήσει.

Ξενοφώντας, Ίέρων, 5, 1-2

Χαλεπόν δ' ἐρῶ σοι καὶ ἄλλο πάθημα, ὃ Σιμωνίδῃ, τῶν τυράννων. Γινώσκουσι μὲν γὰρ οὐδὲν ἦττον τῶν ιδιωτῶν τοὺς ἀλκίμους τε καὶ σοφοὺς καὶ δικαίους. Τούτους δ' ἀντὶ τοῦ ἄγασθαι φοβοῦνται, τοὺς μὲν ἀνδρείους, μὴ τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἕνεκεν, τοὺς δὲ σοφοὺς, μὴ τι μηχανήσωνται, τοὺς δὲ δικαίους, μὴ ἐπιθυμήσῃ τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι. Ὅταν δὲ τοὺς τοιούτους διὰ τὸν φόβον ὑπεξαιρῶνται, τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι ἄλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις; Οἱ μὲν ἄδικοι πιστευόμενοι, διότι φοβοῦνται ὥσπερ οἱ τύραννοι τὰς πόλεις μῆποτε ἐλεύθεραι γενόμεναι ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται, οἱ δ' ἀκρατεῖς τῆς εἰς τὸ παρὸν ἐξουσίας ἕνεκα, οἱ δ' ἀνδραποδώδεις, ὅτι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

«Γινώσκουσι μὲν γὰρ οὐδὲν ἦττον τῶν ιδιωτῶν τοὺς ἀλκίμους τε καὶ σοφοὺς καὶ δικαίους»:

γινώσκω (ως γνωστικό) = γνωρίζω, ξέρω, διακρίνω, καταλαβαίνω, μαθαίνω, παρατηρώ, αρχίζω να εννοώ)

γινώσκω τι = ξέρω κάτι

γινώσκω τινά τι (η μία αιτιατική κατηγορούμενο στην άλλη) = αντιλαμβάνομαι

γινώσκω τινός ή τινά + κατηγορηματική μετοχή = αντιλαμβάνομαι, διακρίνω, διαπιστώνω ότι

γινώσκω + ειδική πρόταση = γνωρίζω ότι

γινώσκω + πλάγια ερωτηματική πρόταση = γνωρίζω πώς / τι

γινώσκω (ως δοξαστικό) = νομίζω, πιστεύω, έχω την γνώμη, κρίνω, φρονώ

γινώσκω τι = νομίζω

γινώσκω + ειδικό απαρέμφατο = νομίζω ότι

γινώσκω + τελικό απαρέμφατο = αποφασίζω να

γινώσκομαι (παθ.) = κηρύσσομαι ένοχος

Αντίθετο: ἄγνοῶ

Συνώνυμα: αισθάνομαι, ἐπαῖω, ἐπίσταμαι, καταμανθάνω, οἶδα, δοκῶ, κρίνω, φρονῶ.

οὐδὲν ἦττον + β' ὀρος σύγκρισης (σχῆμα λιτότητας: ενώ τύποις εκφράζει κάτι λιγότερο, κατ' ουσίαν δηλώνει κάτι περισσότερο) = καθόλου λιγότερο από, περισσότερο από

ὁ ιδιώτης = ο απλός πολίτης

ὁ, ἢ ἄλκιμος, τὸ ἄλκιμον = ισχυρός, δυνατός, γενναίος

«Τούτους δ' ἀντὶ τοῦ ἄγασθαι φοβοῦνται, τοὺς μὲν ἀνδρείους, τοὺς δὲ σοφοὺς, μὴ τι μηχανήσωνται»:

ἄγαμαι = θαυμάζω, εκπλήσσομαι, παραξενεύομαι, φθονῶ, αγανακτώ, ευφραίνομαι

ἄγαμαί τι = θαυμάζω, επιδοκιμάζω

ἄγαμαί τινά τινος (γεν. αιτίας) = θαυμάζω κάποιον για κάτι

ἄγαμαί τινος (πράγμα) = επιδοκιμάζω κάτι

ἄγαμαί τί τινος (προσ.) = επαινῶ κάτι

ἄγαμαί τινος + αιτιολογική ή κατηγορηματική μετοχή = εκπλήσσομαι που

Αντίθετα: βδελύσσομαι, καταφρονῶ, ὄνειδίζω

Συνώνυμα: ἀγάλλομαι, ἤδομαι, θαυμάζω, χαίρω

μηχανῶμαι = επινοῶ, σχεδιάζω, τεχνάζομαι, επιχειρῶ

μηχανῶμαί τι = κατασκευάζω, συναρμολογῶ, επινοῶ κάτι

μηχανῶμαί τινί τι = επινοῶ κάτι εναντίον κάποιου

μηχανῶμαι + πλάγια ερώτηση = σκέφτομαι πώς

μηχανῶμαι + τελικό απαρέμφατο = σχεδιάζω να

μηχανῶμαι (μέσο) = προμηθεύομαι κάτι για τον εαυτό μου

Αντίθετα: δρω, (ἐπι)τελῶ

Συνώνυμα: ἐπινοῶ, σοφίζομαι, τεχνάζω, τεκταίνομαι, μήδομαι, μηχανορραφῶ

φοβέω-ῶ = προξενῶ / προκαλῶ φόβο, εκφοβίζω, πτοῶ, τρέπω / εξαναγκάζω σε φυγή

φοβῶ τινά = εκφοβίζω, τρέπω σε φυγή

φοβοῦμαι + ενδοιαστική / πλάγια ερωτηματική / αιτιολογική πρόταση = φοβάμαι μήπως / πώς / γιατί

φοβοῦμαι + τελικό απαρέμφατο = φοβάμαι να

φοβοῦμαι + κατηγορηματική μετοχή = φοβάμαι πως

Αντίθετα: θαρρῶ, θαρσῶ, τολμῶ

Συνώνυμα: φόβον ἐμποιῶ / ἐμβάλλω, δέδοικα, ὀκνῶ, ὀρρωδῶ

«μὴ ἐπιθυμήσῃ τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι»:

προστατέομαι -οὔμαι ὑπό τινος = κυβερνῶμαι, διοικῶμαι ἀπὸ κάποιον

προστατέω -ῶ τινος = κυβερνῶ, διοικῶ, προστατεύω κάποιον

«Ὅταν δὲ τοὺς τοιοῦτους διὰ τὸν φόβον ὑπεξαιρῶνται»:

ὑπεξαιρῶ = αφαιρῶ ἀπὸ κάτω, απομακρύνω κάτι κρυφά, παραμερίζω, εξαφανίζω, εξοντώνω, καταστρέφω

«τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι ἄλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδῶδεις»:

καταλείπω = αφήνω πίσω, κληροδοτῶ, εγκαταλείπω, παραδίδω, ἀνέχομαι, επιτρέπω

καταλείπομαι = εγκαταλείπομαι, ἀπομένω

ὁ, ἡ ἀκρατής, τὸ ἀκρατὲς = ἀνίσχυρος, ἀχαλίνωτος, ἀκόλαστος

ὁ, ἡ ἀνδραποδῶδης, τὸ ἀνδραποδῶδες = δουλικός, δουλοπρεπής

«ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται»:

ὁ, ἡ ἐγκρατής, τὸ ἐγκρατὲς = α) ἰσχυρός, κυρίαρχος (ἐπὶ ἄλλων), β) κυρίαρχος στὸν εαυτό του

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Θα σου πω, Σιμωνίδη, καὶ ἓνα ἄλλο δυσάρεστο πάθημα τῶν τυράννων. Γνωρίζουν δηλαδή, ὄχι λιγότερο ἀπὸ τοὺς ἀπλοῦς πολίτες, καὶ τοὺς γενναίους καὶ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς δίκαιους πολίτες. Αὐτοὺς ὅμως, ἀντὶ νὰ τοὺς ἐκτιμῶν, τοὺς φοβούνται, τοὺς ἀνδρείους ἀπ' τὴ μια, μήπως καὶ ἀποτολήσουν κάτι γιὰ χάρη τῆς ἐλευθερίας τοὺς, τοὺς σοφοὺς ἀπ' τὴν ἄλλη, μήπως μηχανεύονται κάτι (ἐναντίον τοὺς) καὶ, τέλος, τοὺς δίκαιους, μήπως ἐπιθυμήσει ὁ λαὸς νὰ κυβερνιέται ἀπ' αὐτοὺς. Ὅταν ὅμως εξοντώνουν τοὺς τέτοιους (ἐνν. ἄνδρες) ἐξαιτίας τοῦ φόβου, ποιοὶ ἄλλοι τοὺς ἀπομένουν γιὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιοῦν (ἐνν. στὰ ἀξιώματα), παρὰ οἱ ἄδικοι, οἱ ἀκόλαστοι καὶ οἱ δουλοπρεπεῖς; Οἱ ἄδικοι ἀπὸ τὴ μια, ἐπειδὴ τοὺς ἐμπιστεύονται οἱ τύραννοι (ἐνν. ἀπομένουν γιὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιοῦν), γιὰ τὸ φοβούνται, ὅπως οἱ τύραννοι, μήπως, ὅταν κάποτε γίνονται ἐλεύθεροι οἱ πόλεις, ἀσκήσουν ἐξουσία πάνω τοὺς, οἱ ἀκόλαστοι ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐξαιτίας τῆς προσωρινῆς ἐξουσίας ποὺ ἔχουν, ἐνῶ οἱ δουλοπρεπεῖς γιὰ τὸν φόβον οὐκ ἔχουν καμιά ἀξίωση νὰ εἶναι οὔτε οἱ ἴδιοι ἐλεύθεροι.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β'

Ὁ ἀόριστος β' σχηματίζεται στὴν ἐνεργητικὴ καὶ στὴν μέση φωνὴ ἀπὸ τὸ θέμα με τὶς ολικές καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ στὴν οριστικὴ καὶ τοῦ ἀντίστοιχου ἐνεστώτα στὶς ἄλλες ἐγκλίσεις, στὸ ἀπαρέμφατο καὶ στὴν μετοχή.

Γιὰ τὴν κλίση καὶ τὸν τονισμό τοῦ **αορίστου β'** βλέπε τὴν ἀντίστοιχη ἐνότητα τῆς Γραμματικῆς: [Ρήματα - Ὁ ἀόριστος β'](#)

B. ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

- ἄγασθαι: ἀπαρέμφατο ἐνεστώτα τοῦ ρήματος «ἄγαμαι».

Αρχικοί χρόνοι
ἄγαμαι
ἠγάμην
ἀγάσομαι - ἀγασθήσομαι
ἠγασάμην - ἠγάσθη
-
-

- μηχανήσονται: γ' πληθυντικὸ ὑποτακτικῆς ἀορίστου τοῦ ρήματος «μηχανάομαι -ῶμαι».

Αρχικοί χρόνοι

μηχανάομαι -ῶμαι

ἐμηχανώμην

μηχανήσομαι

ἐμηχανησάμην - ἐμηχανήθην

μεμηχάνημαι

ἐμεμηχανήμην και ἐμεμηχάνητο (απροσώπως)

- ἐπιθυμίαση: β' ενικό υποτακτικής αορίστου του ρήματος «ἐπιθυμέω -ῶ».

Αρχικοί χρόνοι

ἐπιθυμέω -ῶ

ἐπεθύμουν

ἐπιθυμήσω

ἐπεθύμησα

ἐπιτεθύμηκα

-

- Παρατήρηση:

Από τη μέση φωνή το ρήμα διατηρεί μόνο τη μετοχή του ενεστώτα «τὰ ἐπιθυμούμενα», το σύνθετο απαρέμφατο «ἀντεπιθυμείσθαι» και τη μετοχή παθητικού αορίστου «ἐπιθυμηθείς».

- ὑπεξαιῶνται: γ' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα μέσης φωνής του ρήματος «ὑπεξαιρέω -ῶ».

Αρχικοί χρόνοι

ὑπεξαιῶ

ὑπεξαιροῦμαι

ὑπεξήρουν

ὑπεξηρούμην

ὑπεξαιρήσω

ὑπεξαιρήσομαι - ὑπεξαιρεθήσομαι

ὑπεξεῖλον

ὑπεξειλόμην - ὑπεξηρέθην

ὑπεξήρηκα

ὑπεξήρημαι

ὑπεξηρήκειν

ὑπεξηρήμην

- φοβούνται: γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα μέσης φωνής του ρήματος «φοβέω -ῶ».

Αρχικοί χρόνοι	
φοβέω -ῶ	φοβοῦμαι
ἐφόβουν	ἐφοβούμην
φοβήσω	φοβήσομαι - φοβηθήσομαι
ἐφόβησα	ἐφοβησάμην - ἐφοβήθην
-	πεφόβημαι
-	ἐπεφοβήμην

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΔΟΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Εισάγονται	Εκφέρονται	Εξαρτώνται	Λειτουργούν ως
μή, ὅπως μή, μή οὐ και ενίστε εἰ, ὅτι, ὡς	Υποτακτική Οριστική Δυνητική ευκτική Ευκτική πλαγίου λόγου, όταν εξαρτώνται από ιστορικό χρόνο Δυνητική οριστική	α) από ρήματα: φόβου, δισταγμού, υποψίας β) από απρόσωπα ρήματα αντίστοιχης σημασίας γ) προσδιορίζουν ὄρο προηγούμενης πρότασης, συνήθως δεικτική αντωνυμία ουδετέρου γένους ή αφηρημένη έννοια (κίνδυνος κ.ά.)	α) αντικείμενο β) υποκείμενο γ) επεξήγηση

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δευτερεύουσες ονοματικές ενδοιαστικές προτάσεις βλέπε την αντίστοιχη ενότητα του Συντακτικού: [Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις - Ενδοιαστικές προτάσεις](#)

Οι ενδοιαστικές προτάσεις του κειμένου:

«μή τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἕνεκεν»:

δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση. Εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο **μή**, γιατί δηλώνει φόβο μήπως γίνει κάτι ανεπιθύμητο. Εκφέρεται με υποτακτική (**«τολμήσωσι»**), γιατί εκφράζει φόβο προσδοκώμενο. Λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα της κύριας πρότασης (**«φοβούνται»**).

«μή τι μηχανήσωνται»:

δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση. Εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο **μή**, γιατί δηλώνει φόβο μήπως γίνει κάτι ανεπιθύμητο. Εκφέρεται με υποτακτική (**«μηχανήσωνται»**), γιατί εκφράζει φόβο προσδοκώμενο. Λειτουργεί

ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα της κύριας πρότασης («φοβούνται»).

«μή επιθυμία τὸ πλῆθος ὑπ’ αὐτῶν προστατεῖσθαι»:

δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση. Εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο **μή**, γιατί δηλώνει φόβο μήπως γίνει κάτι ανεπιθύμητο. Εκφέρεται με υποτακτική («**ἐπιθυμία**»), γιατί εκφράζει φόβο προσδοκώμενο. Λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα της κύριας πρότασης («φοβούνται»).

«μήποτε ἐλεύθεροι γενόμενοι ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται»:

δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση. Εισάγεται με τον ενδοιαστικό σύνδεσμο **μήποτε** (μή ποτε), γιατί δηλώνει φόβο μήπως γίνει κάτι ανεπιθύμητο. Εκφέρεται με υποτακτική («**γένωνται**»), γιατί εκφράζει φόβο προσδοκώμενο. Λειτουργεί ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα της δευτερεύουσας αιτιολογικής πρότασης («φοβούνται»).

B. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΧΡΟΝΙΚΕΣ - ΥΠΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι χρονικοϋποθετικές προτάσεις είναι δευτερεύουσες χρονικές προτάσεις στις οποίες εμπεριέχεται υπόθεση. Όταν εισάγονται με τους συνδέσμους **ὅταν, ὁπότεν, ἐπὶ, ἐπειδὴν** (χρονικός σύνδεσμος + αοριστολογικό ἄν) εκφέρονται με υποτακτική και ανάλογα με την έγκλιση της απόδοσης σχηματίζουν αντίστοιχο υποθετικό λόγο.

Εισάγονται	Εκφέρονται	Με απόδοση	Σχηματίζουν υποθετικό λόγο που δηλώνει
ὅταν, ὁπότεν, ἐπὶ, ἐπειδὴν (χρονικός σύνδεσμος + αοριστολογικό ἄν)	Υποτακτική	α) οριστική μέλλοντα β) οριστική ενεστώτα	α) προσδοκώμενο β) αόριστη επανάληψη στο παρόν ή στο μέλλον

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις Χρονικές - Υποθετικές προτάσεις βλέπε την αντίστοιχη ενότητα του Συντακτικού: [Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις - Χρονικές προτάσεις](#)

Έτσι, στο κείμενο η πρόταση:

«Ὅταν δὲ τοὺς τοιοῦτους διὰ τὸν φόβον ὑπέξαιρῶνται»:

δευτερεύουσα επιρρηματική χρονικοϋποθετική πρόταση, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας πρότασης («**καταλείπονται**»). Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο **ὅταν** (ὅτε ἄν). Εκφέρεται με υποτακτική («**ὑπέξαιρῶνται**») και με απόδοση την οριστική ενεστώτα των δύο κύριων ευθειῶν ερωτήσεων που ακολουθούν («**καταλείπονται, καταλείπονται**») σχηματίζει τον λανθάνοντα και σύνθετο υποθετικό λόγο της αόριστης επανάληψης στο παρόν και στο μέλλον.

ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ:

«διότι φοβούνται τὰς πόλεις»:

δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **διότι**. Εκφέρεται με οριστική ενεστώτα («**φοβούνται**»), γιατί δηλώνει το πραγματικό στο παρόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στη μετοχή «**πιστευόμενοι**».

«ὥσπερ οἱ τύραννοι»:

δευτερεύουσα αναφορική παραβολική πρόταση. Εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα **ὥσπερ** και δηλώνει τρόπο. Εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (το εννοούμενο ρήμα «**φοβοῦνται**»), γιατί δηλώνει το πραγματικό στο παρόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της σύγκρισης - παρομοίωσης στο ρήμα της δευτερεύουσας αιτιολογικής πρότασης («**φοβοῦνται**»).

«ὅτι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιοῦσιν ἐλεύθεροι εἶναι»:

δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **ὅτι**, γιατί δηλώνει αντικειμενική αιτιολογία. Εκφέρεται με οριστική ενεστώτα («**οὐδ' ἀξιοῦσιν**»), γιατί δηλώνει το πραγματικό στο παρόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στη μετοχή «**πιστευόμενοι**».

Γ. ΕΠΙΜΕΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΘΕΣΗ

Μια ιδιόζουσα μορφή παράθεσης αποτελεί η επιμεριστική παράθεση η οποία δηλώνει τα μέρη στα οποία επιμερίζεται το σύνολο των προσώπων ή των πραγμάτων που δηλώνει η προσδιοριζόμενη λέξη.

Συνήθεις επιμεριστικές παραθέσεις είναι:

ὁ μὲν...ὁ δέ, ἄλλος...ἄλλοθεν, ἄλλος...ἄλλη, πολλοὶ μὲν...πολλοὶ δέ, οὗτοι μὲν ... οὗτοι ...δέ, ἕκαστος κ.ά.

Το φαινόμενο της επιμεριστικής παράθεσης παρουσιάζεται αναλυτικά στην ενότητα του Συντακτικού: [Οι ονοματικοί προσδιορισμοί - Ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί](#)

Στο κείμενο υπάρχει επιμεριστική παράθεση:

«**Τούτους** δ' ἀντὶ τοῦ ἄγασθαι φοβοῦνται, **τούς μὲν ἀνδρείους**, μὴ τι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἕνεκεν, **τούς δὲ σοφούς**, μὴ τι μηχανήσωνται, **τούς δὲ δικαίους**, μὴ ἐπιθυμήσῃ τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι»:

Οι ονοματικοί προσδιορισμοί **τούς μὲν ἀνδρείους, τούς δὲ σοφούς, τούς δὲ δικαίους** αποτελούν επιμεριστική παράθεση στο αντικείμενο του ρήματος «**φοβοῦνται**» («**τούτους**»).

Δ. ΕΥΘΕΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι ευθείες ερωτηματικές προτάσεις είναι κύριες προτάσεις και διακρίνονται σε:

α) ολικής αγνοίας (η ερώτηση αφορά το περιεχόμενο ολόκληρης της πρότασης) και

β) μερικής αγνοίας (η ερώτηση αφορά ένα μέρος του περιεχομένου της πρότασης).

Εκφέρονται:

α) με τις εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως:

οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική και δέχονται ἄρνηση οὐ,

β) με απορηματική υποτακτική όταν είναι προτάσεις επιθυμίας και δέχονται ἄρνηση μή.

Η περίοδος του κειμένου:

«**τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι ἄλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις**»:

περιλαμβάνει δύο ευθείες ερωτηματικές προτάσεις μερικής άγνοιας:

«τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρῆσθαι» και «ἀλλ' ἢ οἱ ἄδικοί τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδῶδεις (ενν. καταλείπονται);»

Εἶναι προτάσεις κρίσεως διότι εκφέρονται με οριστική, δηλώνουν ερώτηση για το πραγματικό (εἶναι ρητορικές ερωτήσεις).

Ε. ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

πιστευόμενοι:

επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του εννοούμενου ρήματος «καταλείπονται» («οἱ μὲν ἄδικοι», «οἱ δ' ἀκρατεῖς», «οἱ δ' ἀνδραποδῶδεις»). Αναλύεται σε αιτιολογική πρόταση: ἐπειδὴ πιστεύονται.

γενόμενα:

επιρρηματική χρονική υποθετική μετοχή (διότι περιέχει υπόθεση), συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος «γένωνται» («αἱ πόλεις»). Αναλύεται σε χρονική υποθετική πρόταση και σχηματίζει, με το ρήμα της πρότασης ως απόδοση, υποθετικό λόγο του προσδοκωμένου. Ειδικότερα: ἐπὰν ἐλεύθεραι γένωνται, φοβοῦνται μὴ ἐγκρατεῖς αὐτῶν γένωνται.